

Asia: VN/31771/2025

Lausuntopyyntö luonnoksesta ympäristöministeriön asetukseksi Metsähallituksen eräiden julkisten hallintotehtävien suoritteiden maksuista vuosina 2026 ja 2027

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Suomen luonnonsuojeluliitto kiittää mahdollisuudesta lausua, ja toteaa seuraavaa:

Luonnonsuojeluliiton paikallistoiminnan ydintä 149 yhdistyksessämme ovat kaikille avoimet, usein maksuttomat retket. Vuonna 2024 kanssamme retkeili lähes 30 tuhatta henkeä. Järjestöissä vapaaehtoisvoimin toteutettavalla retkeilytoiminnalla voi olla suuri merkitys yhteisöllisyyden luojana, luonnossa liikkumiseen kannustajana ja luontotiedon lisääjänä.

Luonnonsuojeluliitto pitää tärkeänä, että Metsähallituksen hallinnoimilla ja ylläpitämillä alueilla yhdistysten ja seurojen on mahdollisuus jatkossakin järjestää retkiä ilman suuria kustannuksia tai suhteettoman monimutkaisia ilmoitus- tai hakemuskäytäntöjä. Usein paikalliset ympäristöjärjestöt toimivat pienellä budjetilla täysin vapaaehtoisvoimin, ja tapahtumista saatetaan kerätä maksua esimerkiksi järjestämiskulujen kattamiseksi. On tärkeää, että tällaista toimintaa ei lueta ehdotetun 4 §:n 1 momentin 4 kohdan mukaiseksi toiminnaksi, ja sen vuoksi pykälän lopussa oleva tähdennys siitä mitä maksuttomalla tapahtumalla tarkoitetaan on tärkeä.

Lisäksi luonnonsuojeluliitto kiinnittää huomiota ehdotetun 4 §:n 1 momentin kohtiin 7, 8 ja 9. Sellaisia toimintoja, jotka ovat yleisen edun mukaisia, ei tule säätää liiketaloudellisin perustein hinnoiteltaviksi. Opastuspalvelut ja -tuotteet, julkaisut, lehdet, tallenteet sekä muut vastaavat suoritteet, ympäristökasvatuksen ja luonto-opetuksen edistämiseksi tuotetut palvelut ja tuotteet sekä asiantuntija- ja suunnittelupalvelut voivat olla kokonaan tai osittain yleisen edun mukaisia, jolloin niiden kulutusta ei ole syytä vähentää korkeammalla hinnoittelulla.

Suhtaudumme varauksella varaustupien, vuokratupien ja muiden varattavien tai vuokrattavien taukopaikkojen maksujen hinnoitteluun puhtaasti liiketaloudellisin perustein. On tärkeää, että Metsähallituksen hallinnoimia kohteita säilyy jatkossakin hintaluokissa, jotka mahdollistaisivat niiden käytön mahdollisimman laajalle yleisölle.

Ehdotetun 2 §:n 1 momentin kohdassa 1 hinnoitellaan malminetsintälupa omakustannusarvon mukaan. Malminetsintää harjoittavat etupäässä suuryritykset. Tämä suorite tulisi hinnoitella liiketaloudellisin perustein. Malminetsintäluvalla on vaikutuksia myös muiden viranomaisten kustannuksiin. Muut viranomaiset antavan hankkeen johdosta lausuntoja sekä suorittavat hankkeen etukäteis- ja jälkikäteisvalvontaa. Näitä kustannuksia ei ole omakustannehinnoittelussa huomioitu. Tästä syystä on perusteltua hinnoitella malminetsintälupa ja geologinen tutkimus liiketaloudellisesti, jotta luvan kokonaiskustannukset julkiselle sektorille olisivat paremmin huomioitu.

Metsähallitus hallinnoi kaikkien suomalaisten yhteisiä maa-alueita, ja kansalaisilla tulee olla mahdollisuus vaikuttaa esimerkiksi Metsähallituksen metsiin liittyvään päätöksentekoon. Tätä on vaikeuttanut se, että tietoja Metsähallituksen hallinnoimista metsistä ei ole ollut avoimesti saatavissa. 4 §:n mukaan liiketaloudellisin perustein hinnoitellaan esimerkiksi tietoaaineistojen luovutus ulkopuolisille tilauksesta. Luonnonsuojeluliitto pitää tärkeänä, ettei kirjaus ole ristiriidassa julkisuuslain (621/1999) kanssa, vaan lain tarkoittamat tiedot ovat jatkossakin asianmukaisesti saatavissa. Julkisuuslain 34.1 §:n mukaan asiakirjan antamisesta julkisuuslain 9 ja 11 §:n nojalla ei peritä maksua. Lisäksi pykälässä säädetään erikseen niistä erityistilanteista, jolloin tietojen luovuttamisesta voidaan pyytää maksu.

Toopakka Liisa
Suomen luonnonsuojeluliitto ry